

YTTRANDE

2010-09-01

2010-110-5109

Fi2010/3433

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Rapporter avseende förordningsändringar med anledning av förslag till ny budgetlag

Sammanfattning

- CSN tillstyrker större delen av förslaget till ny garanti- och kreditförordning. CSN föreslår dock
 - att den del av lånestocken som består av studielån beviljade mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001 ska omfattas av den föreslagna garanti- och kreditförordningen, trots att det är ett villkorlån,
 - att lånestocken av det villkorlån som CSN hanterar, studielån beviljade mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001, även fortsättningsvis ska finansieras i Riksgälden och inte genom anslag,
 - att CSN:s anpassning till de nya reglerna för osäker fordran ska ske i ett enda steg där den osäkra fordran på den nuvarande lånestocken finansieras samtidigt som en modell för avsättning av förväntade förluster i samband med utlåning av nya lån införs, och
 - att tidpunkten för CSN:s anpassning till de nya reglerna om hantering av osäker fordran utreds särskilt och förläggs senare än den 1 januari 2011.
- CSN föreslår att det uttryckligen ska framgå av 15 § 3 anslagsförordningen att även ränta på lån omfattas av bestämmelsen. CSN tillstyrker i övrigt förslaget till ny anslagsförordning. Om budgetlagen emellertid utformas enligt CSN:s synpunkter behöver några justeringar i förslaget till anslagsförordning göras.
- CSN tillstyrker förslaget till ny kapitalförsörjningsförordning.

Garanti- och kreditförordningen

CSN tillstyrker förslaget till ny garanti- och kreditförordning, utom i de delar som CSN redovisar nedan.

2010-09-01

2 Förordningens omfattning

CSN föreslår att den del av lånestocken som består av studielån beviljade mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001 ska omfattas av den föreslagna garanti- och kreditförordningen, trots att det är ett villkorlån.

Studielån som är beviljade mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001 är villkorlån och finansieras med lån i Riksgälden. Enligt CSN förefaller det mest ändamålsenligt att även dessa lån omfattas av den föreslagna förordningen, se också nedan under CSN:s synpunkter på avsnitt 9 i rapporten. Ett förslag till ändrad utformning av 2 § finns nedan.

CSN konstaterar vidare att den föreslagna garanti- och kreditförordningen i stor utsträckning inte kommer att gälla för någon typ av studielån eller hemutrustningslån. Det gäller exempelvis bestämmelserna i 8, 12 och 13 §§. Skälet till detta är att andra bestämmelser i lag och förordning gäller för dessa lån och att dessa bestämmelser går före den föreslagna förordningen enligt 3 §. Stora delar av förordningen kommer således inte att gälla för den dominerande posten i statens externa utlåning med kreditrisk, nämligen CSN:s lånestock.

5 Garanti- och kreditreserv

CSN vill påpeka att myndigheten inte delar Riksgäldens uppfattning att det nuvarande systemet där realiserade förluster täcks av anslagsmedel i efterhand gör att det av anslagsförbrukningen tydligt framgår hur mycket studiestödssystemet kostar. CSN anser att det nuvarande systemet visar kostnaden för årets avskrivningar men saknar anslagsbelastning för framtida avskrivningar som ligger i osäker fordran. Osäkerheten i nuvarande fordran kommer i stället att belasta framtida budgetar. CSN:s osäkra fordran uppgår i bokslutet 2009 till 25 miljarder kronor, varav 19 miljarder kronor behöver finansieras via anslag. Övriga medel består till största delen av kapitaliserad ränta, det vill säga den del av ränteintäkterna som låntagarna inte betalar under året. Den kapitaliserade räntan balanseras av ett myndighetskapital och förlusterna för denna redovisas inte i statsbudgeten utan den reducerar enbart myndighetskapitalet.

9 Övergångsfrågor

CSN föreslår

- att lånestocken av det villkorlån som CSN hanterar, studielån beviljade mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001, även fortsättningsvis ska finansieras i Riksgälden och inte genom anslag,
- att CSN:s anpassning till de nya reglerna för osäker fordran ska ske i ett enda steg där den osäkra fordran på den nuvarande lånestocken finansieras samtidigt som en modell för avsättning av förväntade förluster i samband med utlåning av nya lån införs, och
- att tidpunkten för CSN:s anpassning till de nya reglerna om hantering av osäker fordran utreds särskilt och förläggs senare än den 1 januari 2011.

2010-09-01

Studielån beviljade mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001 finansieras i dag genom lån i Riksgälden. Kreditrisken i lånestocken är inte så stor procentuellt sett att det av den anledningen finns skäl att anslagsfinansiera lånet. Detta studielån har vidare ett villkor som är något annorlunda jämfört med andra villkorlån. För dessa lån finns nämligen ett villkor kopplat till återbetalningen som innebär att lånet ska återbetalas med ett årsbelopp som motsvarar 4 procent av låntagarens sammanlagda inkomst enligt den senaste taxeringen. Lånestocken för denna lånetyp uppgick den 31 december 2009 till 85,2 miljarder kronor. CSN anser att det saknas skäl att ändra den nuvarande ordningen med lån i Riksgälden till anslagsfinansiering. Se också ovan under CSN synpunkter på avsnitt 2 i rapporten.

En ny modell för avsättning för förväntade förluster kräver systemutveckling hos CSN. CSN har inte utrett hur omfattande det arbetet blir. Det står emellertid redan nu klart att en övergång till den nya modellen förenklas betydligt om övergången görs i ett enda steg i stället för två som Riksgälden resonerar om. Det står också klart för CSN att det inte är möjligt att införa den nya modellen redan den 1 januari 2011. Enligt CSN:s mening måste tidpunkten för införandet av den nya modellen för CSN utredas särskilt.

Författningsförslag

Riksgäldens förslag

Denna förordning gäller för garantier som ställs ut av myndigheter under regeringen och för krediter som beslutas av myndigheter under regeringen, om krediterna ska finansieras med lån i Riksgäldskontoret.

Förordningen gäller inte

1. krediter som lämnas till myndigheter under regeringen,
2. lån eller garantier som utfärdas enligt lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut,
3. den statliga insättningsgarantin enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
4. kapitalgarantier som lämnas till mellanstatliga eller överstatliga finansiella institutioner,
5. ägarkapitalgarantier,
6. krediter i form av utvecklingskapital, och
7. krediter med villkor om att återbetalning ska ske i form av intäkterna av visst projekt (villkorlån och royaltylån).

CSN:s förslag

2 §

Denna förordning gäller för garantier som ställs ut av myndigheter under regeringen och för krediter som beslutas av myndigheter under regeringen, om krediterna ska finansieras med lån i Riksgäldskontoret.

Förordningen gäller inte

1. krediter som lämnas till myndigheter under regeringen,
2. lån eller garantier som utfärdas enligt lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut,
3. den statliga insättningsgarantin enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
4. kapitalgarantier som lämnas till mellanstatliga eller överstatliga finansiella institutioner,
5. ägarkapitalgarantier,
6. krediter i form av utvecklingskapital, och
7. krediter med villkor om att återbetalning ska ske i form av intäkterna av visst projekt (villkorlån och royaltylån), *med undantag för studielån.*

2010-09-01

Anslagsförordningen

CSN föreslår att det i förtydligande syfte uttryckligen ska framgå av den föreslagna 15 § 3 att även ränta på lån som betalas tillbaka ska redovisas det budgetår då betalning sker. Det innebär inte någon ändring i sak. CSN tillstyrker i övrigt förslaget till ny anslagsförordning, om budgetlagen utformas i enlighet med förslaget i betänkandet *En reformerad budgetlag SOU 2010:18*.

I sitt remissvar över förslaget till budgetlag avstyrkte CSN förslaget att inkomster som till en obestämd del ska täcka utgifterna ska redovisas mot anslag (avsnitt 4.3). Om budgetlagen utformas utifrån CSN:s synpunkt innebär det att 17 § i den föreslagna anslagsförordningen ska strykas. CSN avstyrkte vidare förslaget att avskaffa reservationsanslaget (avsnitt 6.1). Om budgetlagen utformas efter CSN:s synpunkt innebär det att anslagsförordningen behöver kompletteras med bestämmelser om reservationsanslag. CSN lämnar dock inte något förslag till sådana bestämmelser.

Kapitalförsörjningsförordningen

CSN tillstyrker förslaget till ny kapitalförsörjningsförordning.

CSN konstaterar att hemutrustningslånet kommer att finansieras med anslag i stället för, som i dag, med lån om regeringen anser att den förväntade förlusten kommer att vara hög. Som framgår av CSN:s remissvar över förslaget i betänkandet *En reformerad budgetlag SOU 2010:18* (avsnitt 9.3.7 och 9.6.2) måste anslagsfinansieringen då gälla hela den ackumulerade lånestocken oavsett tidigare finansiering.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Kerstin Borg Wallin efter föredragning av ekonomichefen Jan Söderholm. I beredningen av ärendet deltog ställföreträdande generaldirektören Ann-Sofie Löth, redovisningsansvarige Eva-Lisa Lindström, gruppchefen Stefan Haldin, statistikern Olof Fraenell och verksjuristen Anna Sjöstrand.

Kerstin Borg Wallin

Jan Söderholm